

Posudek vedoucího na diplomovou práci Michala Hylla „Sekuritizace a vnímání hrozeb v americké zahraniční politice (1989-2004)“

Tématem Hyllovy práce je bezpečnostní politika USA po konci Studené války. Klíčem k otevření tohoto tématu mu je vícesektorová teorie sekuritizace rozpracovaná v průběhu 90. let tzv. kodaňskou školou. Tato škola opustila objektivistické předpoklady klasických teorií mezinárodních vztahů, ať již byly realistické, nebo liberální. Bezpečnostní politiky států podle ní nemáme pochopit z jejich pasivních reakcí na objektivně daná ohrožení, ale naopak ukazovat, že identifikace těchto hrozeb je produktem těchto politik a jejich diskurzů. Toto konstruktivistické nasazení doplnila kodaňská škola ještě rozšířením škály relevantních oblastí bezpečnostní politiky z vojenské na ekonomickou, ekologickou, sociální atd.

Hyll věnuje první tři kapitoly své práce stručné charakterizaci základních konceptů tohoto směru bezpečnostních studií a další tři kapitoly pak jejich použití na zkoumané téma. Samotné sekce přitom věnuje jak regionům či státům (např. Blízký východ či Rusko), tak tématům (např. terorismus či hegemonie). Všude přitom vychází z toho, že hrozby vázané na státy či fenomény musely být identifikovány jako bezpečnostně relevantní úřednickou a politickou elitou Spojených států s tím, že pak tato „sekuritizace“ si musela prostřednictvím médií získat významnou část společenského veřejného mínění.

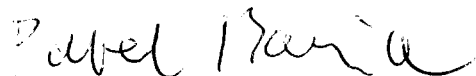
Práce podává fundovaný soupis a stručnou charakterizaci hrozeb sledovaného období. Nedostatkem je však mnohdy až příliš velká zkratkovitost, v níž jsou občas vypuštěny podstatné atributy zkoumaného předmětu, a nebo je (zřejmě ve snaze o stručnost) natolik zjednodušen výklad, že se stane zavádějícím. Pro ilustraci uvedu pouze dva příklady. V sekci o sekuritizaci Blízkého východu Hyll zmiňuje různé stránky sekuritizace ve vztahu USA k tomuto regionu. V souladu s konsensem analytiků přitom poukazuje především k energetické bezpečnosti, ale také k hrozbě americké hegemonii. Zároveň připomíná, že hlavním spojencem v regionu je Izrael a na straně arabských spojenců zmiňuje Egypt. Ani jednou se v této sekci neobjeví poukaz k Saúdské Arábii, spojenectví s níž bylo tou skálou, o níž se opíralo zajištění amerických energetických i bezpečnostních

zájmů v oblasti od prezidenta F. D. Roosevelta až po Clintona a Bushe mladšího. Naopak spojení s Izraelem se z čistě bezpečnostních ohledů (v různých sektorech) jeví jako přinejmenším sporné a k jeho vysvětlení bychom alespoň částečně museli přibrat jiné než čistě bezpečnostní faktory.

Potenciálně zavádějícího zjednodušení se autor dopouští také v následující sekci o teroristické hrozbě, když hovoří o tom, že reakcí Spojených států na útoky z 11. září bylo sekuritizování islámské teroristické hrozby. Islámský terorismus přitom byl sekuritizován již od 80. let, kdy došlo k prvním útokům proti americkým cílům na Středním východě. Naopak autor se nemýlí v tom, že co bylo v americkém kontextu sekuritizováno skutečně nově po zmíněných útocích, byla migrace.

Práce je psaná čtivě, logicky přehledně a splňuje úkol, jenž si stanovuje. Vzhledem ke zmíněné nedotaženosti v detailech ji navrhuji ohodnotit jako *velmi dobrou*.

Prof. Pavel Barša, PhD.

17.9.2007